

שלחו להדפסה

גודל פונט

פנאי 2011

משיחת יתר: עוקפות מהצד

הזכיות של האמנית ביאנקה אשל גרשוני והצלמת נעמי לשם בפרסים חשובים מלמדות שבישראל יודעים לכבד גם את מי שלא נתפס כמרכז

דנה גילרמן

10:49 ,21.09.09

שתי זכיות מפתיעות בתחום האמנות הוכרזו בשבוע שעבר: האמנית הוותיקה ביאנקה אשל גרשוני זכתה בפרס משרד התרבות על מפעל חיים, בסכום של 70 אלף שקל; והצלמת נעמי לשם זכתה בפרס קונסטנטינר לצילום מטעם מוזיאון תל אביב, בסכום של 5,000 דולר. מדוע מפתיעות? מכיוון ששתי האמניות אינן נמצאות במרכז השדה, המבטיח זכיות שכאלו: תהילתה של אשל גרשוני היתה בשנות השבעים והשמונים, ולשם היא אמנית המציגה בעיקר בחו"ל. אפשר לומר שהבחירות מצביעות על שינוי - בחירה במה שמסמן אלטרנטיבה.

עבודה של אשל גרשוני. השפיעה על אמנים צעירים

אשל גרשוני (77), גרושתו של משה גרשוני, היא יוצרת ותיקה. התכשיטים המרהיבים שיצרה בשנות השבעים נעו על הגבול שבין אומנות לאמנות, והאובייקטים הצבעוניים העמוסים כל טוב שהציגה בשנות השמונים נעו בין קיטש לאמנות גבוהה. בשנים האחרונות המשיכה ליצור, אך כמעט שלא הציגה.

זוכים קודמים בפרס של משרד התרבות - האמנים גדעון גכטמן ז"ל, נחום טבת וצבי גולדשטיין - היו ונשארו אמנים פעילים בעלי נוכחות מרכזית בשדה, ולכן הבחירה באשל גרשוני אינה מובנת מאליה. "צריך לראות את זה בפרספקטיבה רחבה מאוד

של מפעל חיים, ולא לשאול מתי ואיפה היא הציגה בשנים האחרונות", אומר האמן פיליפ רנצר, ששימש כיו"ר ועדת הבחירה. "ביאנקה פעילה ועובדת. נכון שפחות מציגים אותה, וזה די טראגי. אבל העיסוק הממושך שלה בקיטש, בפולקלור ובאקפסרסיוניזם השפיע באופן עקיף על אמנים כגון ניר הוד וטל מצליח. לכן היא ראויה לפרס". רנצר סבור שהפרס צריך לשמש כאלטרנטיבה לפרס ישראל. "הוא מיועד לאנשים שאולי הם לא המובן מאליו. והיה עוד שיקול אחד: מאז היווסדו של הפרס זכו בו רק גברים. חשבנו שנכון לתת את זה לאשה שכל חייה מוקדשים לאמנות".

גם לשם אינה מועמדת טבעית לפרס שייסד האספן ליאון קונסטנטינר, המשמש גם כאחד השופטים המרכזיים שלו. קונסטנטינר הוא שהציע את מועמדותה בוועדת הפרס (שחברים בה מלבדו גם האוצרת לצילום נילי גורן ומנהל המוזיאון מרדכי עומר), והוא אף קנה את הסדרה לאוסף המוזיאון עוד בטרם זכתה לשם.

מתוך "מסלולים" של נעמי לשם. מציגה בעיקר בחו"ל

לשם (46) סיימה את לימודיה במכללת הדסה וחיה בארץ, אך אינה עובדת עם גלריה מקומית, ומציגה בעיקר באירופה ובניו יורק. עבודות שלה נמצאות באוספים פרטיים ובאוסף מוזיאון ישראל, אך היא אינה במעמדם של זוכים שקדמו לה, בהם ברי פרידלנדר ועדי נס.

"ליאון טוען שהוא כל הזמן רואה את אותם דברים, וחשוב לו גם להציג את מי שאינו חלק מהסצינה", מסבירה גורן. "הוא גם אוהב מאוד תצלומים שיש להם קשר לאופנה, שיש בהם משהו עסיסי, והוא אמר שהסדרה הזו, 'מסלולים', שבה מצולמות נערות על מסלולי המראה, היא יפהפייה וקצת אחרת. הוא צופה לה הרבה הצלחה עם הסדרה הזו".